

SAMAH
ongewoon gewoon

Jaarverslag 2017

www.samah.nl

SAMAH ALS PLEITBEZORGER VAN EMPOWERMENT

Empowerment is een veel gebruikt begrip in het debat over integratie en participatie van jonge alleenstaande vluchtelingen. SAMAH werkt al bijna 20 jaar met jonge asielzoekers en vluchtelingen vanuit het empowerment paradigma. Maar wat betekent empowerment eigenlijk? Vaak wordt vooral de nadruk gelegd op het versterken van deze kwetsbare jongeren en het vergroten van hun competenties. Er is minder aandacht voor het feit dat empowerment ook uitgaat van het principe van wederkerigheid en daarmee dus alleen succesvol is wanneer niet alleen jongeren zelf in beweging komen, maar ook de mensen om hen heen.

“Empowerment is onlosmakelijk verbonden met een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is belangrijk dat we ons realiseren dat empowerment inhoudt dat jongeren niet alleen een eigen stem ontwikkelen, maar ook in staat zijn die eigen stem te gebruiken in sociale interacties en met hun stem invloed en inspraak hebben op politiek-maatschappelijk niveau.

Willen we deze jongeren echt vooruit helpen, dan is het noodzakelijk om op al die niveaus te werken aan empowerment en ons te realiseren dat sprake is van een wederkerig proces. Dat vraagt van ons allemaal alertheid, creativiteit maar ook ruimte voor experimenteren.”

(Fragment uit Keynote SAMAH tijdens Landelijke AMV expertdag, mei 2017)

Gesterkt door de uitkomsten van het onderzoek *“Volg je dromen tot je niet langer kunt leven”* heeft SAMAH zich in 2017 hard gemaakt om empowerment van jonge alleenstaande vluchtelingen niet alleen te agenderen, maar ook op alle niveaus concreet handen en voeten te geven door good practices samen te brengen en te verspreiden en bij te dragen aan methodiekontwikkeling op het gebied van empowerment.

Zo initieerde SAMAH in 2017 bijvoorbeeld het Landelijk AMV Platform waar organisaties voor opvang, begeleiding en zorg van AMV's elkaar ontmoeten voor het uitwisselen van kennis, ervaringen en signalen. Daarnaast verzorgden we meerdere workshops en trainingen over empowerment in het kader van deskundigheidsbevordering van professionals en hielpen we organisaties als Vluchtelingenwerk Nederland en de Kindertelefoon bij het ontwikkelen van passende methoden of werkwijzen om dienstverlening (beter) toegankelijk te maken voor jonge vluchtelingen.

Het SAMAH-team breidde zich uit met verschillende (voormalige) jonge vluchtelingen die hun ervaringsdeskundigheid hebben ingezet tijdens trainingen voor professionals en/of hun ervaringen wilden delen in de vorm van podcasts of artikelen. Ook vonden verschillende jongeren en organisaties hun weg naar SAMAH voor vragen, advies of informatie.

Terugkijkend was 2017 een jaar waarin SAMAH een belangrijke bijdrage heeft kunnen leveren aan de kwaliteit van de opvang, zorg en begeleiding van (ex) alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Daarnaast hebben we onze positie in het werkveld verstevigd en een vruchtbare basis gelegd voor (toekomstige) activiteiten van de stichting. En sinds medio 2017 noemen we ons weer SAMAH¹: gelukkig met behoud van de vrienden die we de afgelopen jaren maakten.

¹ In de periode 2010 tot medio 2017 heeft SAMAH bestaan onder de naam Vrienden van SAMAH

ACTIVITEITEN 2017

Dit waren in 2017 de belangrijkste activiteiten van de stichting.

Afronding Mind-Spring Junior

Begin 2017 zijn de laatste afrondende activiteiten van SAMAH voor Mind-Spring Junior afgerond en is een verantwoording voor Stichting Kinderpostzegels opgesteld. Daarmee is het project definitief (ook financieel) afgesloten. Het door SAMAH gepubliceerde onderzoeksrapport over de zorgen van kinderen die in een asielzoekerscentrum of op een gezinslocatie wonen en hoe zij en hun ouders daarmee omgaan, "Het gaat goed, maar ik heb wel hoofdpijn" blijft gratis beschikbaar via de website van SAMAH.

Feestelijke afsluiting van de Mind-Spring Junior

Landelijk AMV-platform

Met de toename van het aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers dat in 2015 en 2016 in Nederland asiel heeft aangevraagd, steeg de behoefte aan een landelijk platform waar aandacht is voor:

- Het (verder) verbeteren van de afstemming en samenwerking tussen organisaties die zich inzetten voor AMV's.
- Het uitwisselen en bundelen van kennis, ervaringen en good practices tussen organisaties die werken met AMV's.
- Het signaleren van knelpunten rondom de opvang en begeleiding van AMV's en komen tot (preventieve) oplossingen.

In 2017 heeft SAMAH, in samenwerking met Pharos, het initiatief genomen om opnieuw een landelijk platform op te richten dat zich inspant om tot verdere afstemming en verbetering van de opvang, zorg en begeleiding van AMV's te komen. Vrijwel alle stakeholders rondom de opvang en begeleiding van AMV's nemen hieraan deel, waaronder Pharos, Nidos, de contractpartners van Nidos, COA, GGD, Vluchtelingenwerk, Unicef, Kinderpostzegels en Defence for Children. SAMAH bereidt de bijeenkomsten samen met Pharos voor en verzorgt de verslaglegging.

Het AMV-platform kwam in 2017 driemaal bij elkaar om signalen en ervaringen uit te wisselen en specifiek in te zoomen op de thema's: onderwijs, psychische gezondheid en de overgang van 17 naar 18 jaar.

Verdere verspreiding rapport "Volg je dromen tot je niet langer kunt leven"

In 2017 heeft SAMAH de publicatie "Volg je dromen tot je niet langer kunt leven" actief onder de aandacht gebracht bij diverse partners in het werkveld, jongeren zelf, ministeries en gemeenten, waar mogelijk in samenwerking met jongeren zelf. Daarmee zijn ervaringsverhalen en aanbevelingen van jongeren op belangrijke, actuele thema's ingebracht.

De publicatie is sinds januari 2017 gratis beschikbaar via de website van SAMAH. Tevens is in 2017 een papieren versie van het rapport beschikbaar gesteld.

Landelijke kennisdag AMV: organisatie en keynote

Naar aanleiding van de input van het AMV-platform en signalen uit het veld, heeft SAMAH op 29 mei in samenwerking met Pharos en het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) een Landelijke Expertmeeting AMV georganiseerd, waarin de overgang van 17 naar 18 voor de groep AMV centraal stond en meer specifiek de vraag wat er nodig is om jongvolwassen vluchtelingen tussen 16-27 optimaal in de Nederlandse samenleving te laten participeren.

In vijf workshops en een plenair deel werd antwoord gegeven op deze vraag en kwamen nieuwe vragen naar boven. SAMAH heeft tijdens deze bijeenkomst een keynote gehouden over ervaringen van jongeren gedurende de afgelopen 15 jaar met participatie in Nederland en gepleit voor enerzijds meer betrokkenheid van jongeren bij zaken die hen aangaan en anderzijds meer scharrelruimte voor professionals om te doen wat nodig is in de vaak complexe situaties waarin jongeren zijn beland. Het verslag van de bijeenkomst is op de website www.16-27.nl van het NJI gepubliceerd.

Tijdens de bijeenkomst waren zo'n 80 mensen aanwezig van opvangorganisaties, gemeenten, onderwijs, zorg etc. De inschrijving voor bijeenkomst was ruim overschreden, met meer dan 90 aanmeldingen. Mogelijk wordt daarom in 2018 opnieuw een landelijke bijeenkomst georganiseerd.

Betrokkenen bij de opvang, begeleiding en zorg uit het hele land komen samen in de Driehoek in Utrecht

Deskundigheidsbevordering: training en methodiekontwikkeling

SAMAH ondersteunde in 2017 diverse organisaties bij het bevorderen van de hun deskundigheid op het gebied van jonge alleenstaande asielzoekers en vluchtelingen.

Leerplichtambtenaren en RMC-coördinatoren

Op verzoek van Ingrado heeft SAMAH in 2017 tijdens 2 landelijke RMC-dagen (juni en september) een bijdrage geleverd in de vorm van een workshop. De workshops werden gegeven door medewerkers van SAMAH en ervaringsdeskundigen als co-trainer. De workshops hadden als thema empowerment en motiveren van jonge (alleenstaande) asielzoekers en vluchtelingen. Tijdens beide workshops waren meer dan de maximale 25 deelnemers aanwezig, vanwege het enorme animo. De workshops zijn met gemiddeld een 9 en een 8 beoordeeld.

Vluchtelingenwerk

In 2017 heeft SAMAH een aantal trainingen ontwikkeld voor het landelijk bureau van Vluchtelingenwerk op het gebied van gespreksvoering met meereizende kinderen en gespreksvoering rondom kind-specifieke asielfronden (voor teamleiders en juridisch begeleiders van POL-locaties). Daarnaast faciliteerde SAMAH enkele workshops op het gebied van gespreksvoering met en voorlichting aan AMV (voor teamleiders en juridisch begeleiders POL Wageningen, POL ter Apel en AZC Utrecht) en een workshop betrekken van jongeren bij het project Time4You (voor teamleiders en vrijwilligers Time4You).

Kindertelefoon: casusontwikkeling

In 2017 is SAMAH een samenwerking gestart met de Kindertelefoon. De Kindertelefoon wil graag dat ook jonge alleenstaande vluchtelingen de Kindertelefoon weten te vinden met vragen over bijvoorbeeld het maken van vrienden, het vinden van een bijbaan, verliefd zijn, etc. SAMAH ondersteunt deze doelstelling van harte en adviseerde de Kindertelefoon over hun dienstverlening aan deze groep. Om ervoor te zorgen dat er waar nodig rekening wordt gehouden met de bijzondere situatie die soms voor (ex-) AMV's

speelt, heeft SAMAH een aantal casusbeschrijvingen ontwikkeld, die de Kindertelefoon gebruikt in haar trainingen voor [haar](#) vrijwilligers. Daarin is tevens aandacht voor specifieke organisaties of websites, waar jonge vluchtelingen terecht kunnen. Bijvoorbeeld voor informatie in de eigen taal of organisaties die meer weten van bepaalde procedures of rechten.

Conferentie “Becoming a part of Europe”

SAMAH is door het Nederlands Jeugdinstituut gevraagd een bijdrage te leveren aan de voorbereiding en uitvoering van een 3-daagse conferentie over de vraag hoe het jeugdwerk in diverse landen in Europa bij kan dragen aan de inclusie en integratie van jonge migranten, waaronder vluchtelingen. Het project waarvan deze conferentie onderdeel uitmaakt stimuleert inhoudelijke uitwisseling tussen beleidsmedewerkers, medewerkers van de European Council, kennisinstellingen en jeugdwerkers uit diverse landen in Europa (o.a. Nederland, Duitsland, Portugal, Malta, Slovenie, Italië en meer) en behelst onderzoek naar onder andere het belang van passend werk als voorwaarde voor participatie van jonge migranten. SAMAH zal ook in 2018 participeren in dit netwerk, dat vervolgbijeenkomsten zal organiseren in 2018.

Maria Verkade van SAMAH tijdens de conferentie Becoming a part of Europe

Jongvolwassenen-top (Jovo-top)

Op uitnodiging van het Ministerie van SZW en OCW is SAMAH uitgenodigd om de doelgroep AMV te vertegenwoordigen in de voorbereiding van de Jongvolwassenen-top op 27 november 2017, en tijdens de dag zelf.

Minister Hugo de Jonge neemt tijdens de JoVo-top het rapport van SAMAH in ontvangst.

Tijdens deze Jongvolwassenen-top is door diverse organisaties het *Manifest Samen, slim en slagvaardig kansen creëren voor minder zelfredzame jongeren* ondertekend. Gemeenten, Rijk en maatschappelijke partijen in de zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven spraken zich uit om elkaar op te zoeken en over de grenzen van de eigen wereld heen te stappen. Samen willen deze organisaties minder zelfredzame jongeren ondersteunen in hun weg naar onderwijs, werk of andere zinvolle dagbesteding en het behoud daarvan. Daarbij is ook aandacht voor het bieden van doorlopende ondersteuning en zorg, het vinden van passende huisvesting en een toereikend inkomen.

ORGANISATIE

Vanaf 4 juli 2017 is Vrienden van SAMAH (weer) officieel SAMAH. Hiertoe zijn de statuten officieel gewijzigd bij de notaris.

Samenstelling bestuur in 2017

Afgetreden	: Maria Verkade (penningmeester)
Nieuwe bestuursleden	: Nathalie Boerebach (secretaris)
	: Robert Goedhart (voorzitter)
Wijziging functie	: Adimka Uzozie (was voorzitter, is penningmeester)

Het bestuur komt minimaal 4 keer per jaar bij elkaar en voert haar taken onbezoldigd uit. De stichting heeft geen personeel in dienst. Voor de uitvoering van het Landelijk AMV-platform, de landelijke AMV expertdag en de activiteiten in het kader van deskundigheidsbevordering van diverse organisaties heeft de stichting ZPP-ers ingezet. De andere projecten zijn tot stand gekomen dankzij vrijwillige inzet.

ONZE PARTNERS IN 2017

SAMAH werkte in 2017 met tal van organisaties voor korte of langere tijd samen. Dat zijn onder andere Stichting Nidos, diverse contractpartners van Nidos, Vluchtelingenwerk, het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers, UNICEF, Defence for Children, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Ingrado, diverse gemeentelijke ministeries. Met de volgende organisaties werkt SAMAH ook in 2018 actief samen:

DONATIES

In 2017 heeft SAMAH diverse donaties ontvangen, onder andere vanuit de opbrengsten van een publicatie via Stichting Alexander en door als goed doel te zijn aangedragen voor het afscheid van een bestuurder bij een grote organisatie.

SAMAH IN DE MEDIA

In 2017 heeft SAMAH via diverse kanalen

Aandacht voor onderzoek in Magazine Zorg en Welzijn

Journaliste Karin van Lier schreef een mooi artikel naar aanleiding van het onderzoek *Volg je dromen tot je niet langer kunt leven* dat SAMAH uitvoerde onder voormalige AMV's. Dit artikel is in februari 2017 gepubliceerd in het Magazine Zorg en Welzijn, dat door tal van professionals in het sociale domein wordt gelezen.

Nieuwsbrief: AMV-nieuws

SAMAH heeft in de 2017 de nieuwsbrief AMV-nieuws gelanceerd en inmiddels ruim 80 abonnees waaronder Lindenhout, Welzijn Purmerend, Tugrazorg, COA, Vluchtelingenwerk, Parlan, Jonge Krijgers, diverse woningbouwcorporaties, diverse gemeenten in Nederland en Vlaanderen, VNG, Viyuna, Leger des Heils, diverse GGD afdelingen, Jeugdformaat, IOM, Stichting LOS, het Vergeten Kind en diverse opleidingsinstituten.

In de nieuwsbrief, die in 2017 driemaal is verschenen, zijn signalen (oa uit het Landelijk AMV-platform), good practices en ervaringen van jongeren samengebracht. Ook zijn er met jongeren twee podcasts gemaakt over de overgang van 17 naar 18 jaar en terugkeer. Deze podcast zijn verspreid via de Nieuwsbrief.

SAMAH heeft positieve reacties op de nieuwsbrief ontvangen en meerdere verzoeken gekregen, zowel vanuit het Landelijk AMV-platform als daarbuiten, om informatie actief te (blijven) delen via dit kanaal. De nieuwsbrief zal daarom in 2018 opnieuw worden uitgegeven.

AMBITIES VOOR 2018

SAMAH zal zich ook in 2018 inspannen om tot landelijke uitwisseling van ervaringen en signalen rondom de opvang, begeleiding en zorg van (ex)AMV's te komen, onder andere door de coördinatie van het Landelijk AMV -platform jaar voort te zetten.

Daarnaast wil SAMAH bijdragen aan een betere overgang van 17 naar 18 jaar, zowel voor jongeren die uitstromen naar een gemeente, als voor jongeren die geconfronteerd worden met terugkeer naar het land van herkomst. Om deze ambities te realiseren zal SAMAH actief op zoek gaan naar financieringsmogelijkheden om meerdere activiteiten op te zetten die moeten bijdragen aan het verbeteren van deze transitiefase in het leven van jonge asielzoekers en vluchtelingen.